

J. Salt & H. Clout (eds.): Migration in post-war Europe.

Oxford University Press, London 1976, 228 s., 52 fig., 22 tab., 23 cm. B. 6,00 Pund, P. 2,95 Pund.

Denne bog er oversigtlig og redegør med hovedvægten på regionale forhold for omfang af og strukturer i Europas flytninger efter 2. verdenskrig, og udfylder som sådan absolut et hul. Den er velskrevet og -disponeret og er forsynet med et omfattende og instruktivt illustrationsmateriale af kort og diagrammer i stregkliché; litteraturhenvisningerne er fornuftige og af rimeligt omfang. Bogen indledes med en oversigt over de almene tendenser i befolkningsudviklingen i Europa (på lands- og amtsniveau); herefter behandler et kapitel flugten fra land til by i Vest-Europa. To kapitler, af hvilke især det andet må hilses velkommen, giver udmærkede oversigter over migrationsmønstrene i hhv. Vest- og Øst-Europa (excl. USSR). Meget rimelig er anvendelsen af to kapitler om fremmedarbejdere baseret på hhv. oprindelses- og modtager-lande. Alt i alt en fornuftig bog.

Henning Mørch.

Buchanan, Butlin & McCourts (eds.): Fields, farms and settlements in Europe. Ulster Folk Museum, Holywood 1976, 161 s., talr. ill. 24 cm, 5,00 Pund.

Denne rapport fra det 6. symposium over »det rurale landskab og dets bebyggelse« foreligger nu med 15 bidrag af geografer fra alle dele af Europa.

Artiklerne er overvejende historisk prægede, og de behandler bebyggelsesudviklinger (Irland, Danmark, Italien, Tyskland, Frankrig), landsbyernes markmønstre (Tyskland, Sverige, Holland, Portugal), og dertil mere specielle emner som kartoffelavlens innovation i Mellemeuropa — det sidste med et omfattende dokumentationsmateriale.

De fleste indlæg beskæftiger sig med et mindre område og danner gode udgangspunkter for studier af de enkelte emner.

Kr.M. Jensen

Roger Lee & P.E. Ogden (eds.): Economy and society in the EEC.

Saxon House, Teakfield Ltd. Westmead 1976. 294 s., 38 fig. 6 tab. 23 cm. 20,50. Denne publikation afhjælper savnet af en lærebogsagtig fremstilling af den moderne sociale og økonomiske struktur på det organisationsniveau, som EF repræsenterer. Som geografisk bidrag til de allerede

talrige studier i den internationale integration lægger den vægten på de spatiale perspektiver. Den består af 14 originale essays, med forskellige emner og synspunkter, der mere handler om de fundamentale økonomiske og sociale tendenser i Vesteuropa, som EF delvis er et svar på, end om selve fællesskabet, der af de fleste forf. anskues som en endnu temmelig ustabil institution under udvikling.

Ruth Helkiær Jensen.

Hans Wison Ahlmann (hovedred.): Norden i tekst og kort.

P. Haase & Søn, Kbhvn 1976, 116 s., ca 150 kort, 29 cm, Kr. 143,75.

Der er ca. 56 medarbejdere, 1 fra Island, 5 fra Danmark, 12 fra Finland, 10 fra Norge og 28 fra Sverige. Det naturgeografiske afsnit er på 16 sider og den almindelige indledning på 9 sider. Det kulturgeografiske stof er det største og fylder ca. 70 sider, og små særlige områder er behandlet på 8 sider. Teksten dækker noget over halvdelen af værket, de største kort fylder en side, i et enkelt tilfælde to sider (befolkningskortet for 1970).

Danmarks areal er meget beskedent, og det har været vanskeligt at opnå en tilpasning af de anvendte signaturer for de mere krævende fremstillinger af naturforholdene, men især for de kulturgeografiske emner. Man har medtaget Grønland, Svalbard, Færøerne, Ålandøerne og Jan Mayen som områder med en speciel tilpasning. Island er medtaget på en lang række hovedkort. De rent tekniske vanskeligheder har altså været meget store, men i det væsentlige må det erkendes, at opgaven er løst så godt, at man må anerkende resultatet, bl.a. på grund af en fremragende teknik i al udførelse af kortene. Teksten er fortrinlig, men kortfattet, ofte svarende til ca. 2 tryksider i en håndbog, og da man omtaler 4-5 lande, må man ikke vente en mere detaljeret fremstilling. Man har medtaget en del tabelmateriale, og dette giver i mange tilfælde en kortfattet orientering over udviklingen på et eller andet felt. Værket vil sikkert blive brugt til uddannelse i adskillige lande.

Niels Nielsen.

P.C. Matthiessen: Befolkningens vækst. Berlinske leksikon bibliotek bd. 114, København 1977. 245 s., 25 fig., talr. tab. 19 cm, Kr. 58,50.

Denne udgave af en allerede velkendt og -anskrevet bog er på forsiden blevet forsy-

net med en tegning af en ung kvinde med rygskade (hun skal vist være svanger), man må håbe tegneren selv er tilfreds med resultatet, vi andre må glæde os over, at den udmærkede bog er kommet i en ny udgave. Talmaterialet er rimeligt nok blevet a jour-ført, men især en omfattende tabel bag i bogen er et fremskridt. Tabellen bringer tal for henved 150 lande og områder, giver en glimrende oversigt over klodens befolkningsforhold og har forøget bogens anvendelighed i f.eks. skolen væsentligt. Afgjorte plusser er de nye afsnit i teksten om mulighederne for at stabilisere befolkningstilvæksten, om befolkningspolitik, og om den standende befolkningsdebat. — En god bog er blevet endnu bedre, og prisen er blevet endnu højere — knapt 80% over 1971-prisen, lidt mere end reguleringspristallet retfærdiggør.

Henning Mørch.

Else Marie Kjerkegaard (red.): Levevilkår i Danmark.

Statistisk oversigt 1976. Fælles publikation fra Danmarks Statistik og Socialforskningsinstituttet. København 1976. 304 s., talr. fig. 30 cm. Kr. 49,60.

Danmarks Statistik og Socialforskningsinstituttet har med denne publikation søgt at imødekomme et behov for lettere og mere overskuelig information om befolkningens levevilkår. Forsøget er ikke vellykket.

Bogen giver mange udmærkede tabeller, diagrammer og korogrammer; men udvalget af parametre, udvalget til diagrammatisk form og især udvalget til korogrammer er dårligt. Værst er valget af signaturer — det er simpelthen dilettantisk. De to udmærkede institutioner havde gjort os alle en tjeneste ved (1) at finde en mindre ambitiøs titel, og (2) at videregive resultater på områder og måder, de beherskede.

Valget af parametre og illustrationer til disse giver et misvisende indtryk af levevilkårene i Danmark. Nogle eksempler: pensionister er noget med alder — der er flere gamle pensionister end unge; ikke et ord om erhvervs-mæssig eller geografisk fordeling. Boligernes stand behandles udførligt — ingen regional fordeling, men meget om hvilke mennesker der beboder de forskellige boligtyper. Regionalt er politiske forhold noget om valgdeltagelse — et diagram viser valgdeltagelsen på Øerne, i Jylland og i København. Lorenz-diagrammer skal være kvadratiske og ikke rektan-